

Sygn. akt VI Ka 37/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Chojnowski (spr.)

protokolant: p.o. protokolant sądowy Marta Piotrowska

przy udziale prokuratora Anety Ostromeckiej

po rozpoznaniu dnia 22 kwietnia 2016 roku

sprawy D. W., syna M. i Z., ur. (...)

w L.

oskarżonego o przestępstwo z art. 209 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie

z dnia 7 października 2015 roku sygn. akt II K 694/14

po zastosowaniu art. 4 § 1 kk zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że z opisu czynu przypisanego oskarżonemu eliminuje okres od 1 sierpnia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku; orzeczoną w punkcie I wyroku karę pozbawienia wolności łagodzi do wymiaru 4 (czterech) miesięcy i na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie tej kary warunkowo zawiesza na okres 5 (pięciu) lat próby; na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 kk zobowiązuje oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku lożenia na utrzymanie małoletniej córki Z. W.; na podstawie art. 73 § 1 kk oddaje oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora; zwalnia oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty za drugą instancję, kosztami sądowymi w postępowaniu odwoławczym obciążając Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 37/16

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Wniesiona apelacja doprowadziła do zmiany zaskarżonego wyroku.

Na wstępie podnieść należy, iż Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie, wyjaśnił na rozprawie wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, całość tych okoliczności wnikliwie i wszechstronnie rozważył, uwzględniając przy tym zasady prawidłowego rozumowania, wskazania wiedzy, doświadczenia życiowego i na tej podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz wyprowadził trafny wniosek, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu z art. 209 § 1 k.k.

Apelacja obrońcy w zakresie w jakim kwestionuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I Instancji, jest bezzasadna i w tym zakresie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać należy, iż przepis art. 209 § 1 k.k. chroni dobra jakim jest rodzina i obowiązek opieki. Jednym ze znamion określających czynność sprawczą jest uporczywe uchylanie się od ciężącego na oskarżonym z mocy ustawy lub

orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażenie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Kolejnym znamieniem strony przedmiotowej jest narażenie osoby pokrzywdzonej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Chodzi o konkretne narażenie na to niebezpieczeństwo a nie samo doprowadzenie do takiego stanu. Przepięstwo niealimentacji dokonane jest więc z chwilą powstania niebezpieczeństwa narażenia uprawnionego na niemożność zaspokojenia jego podstawowych potrzeb życiowych, pozostające w związku przyczynowym z uchyleniem się sprawcy od ciężącego na nim obowiązku opieki materialnej. Zmniejszenie lub uchylenie narażenia na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych przez kogoś innego (w niniejszej sprawie przede wszystkim matki dziecka) nie wyłącza odpowiedzialności karnej sprawcy. Fakt, że podstawowe potrzeby dziecka są zaspokajane przez kogoś innego, nie oznacza braku w czynie oskarżonego znamienia przestępstwa niealimentacji, polegającego na narażeniu dziecka na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Z zeznań A. B. wynika, że było wiele sytuacji, w których pieniądze z alimentów przydałyby się na rzecz córki jak np. kolonie, obiady w szkole czy zakup książek, których koszty pokryła z pomocą obecnego męża. A. B. podkreśliła też, że jej obecny mąż nie ma obowiązku alimentacyjnego wobec Z. W. i utrzymuje ją z dobrej woli.

Ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Legionowie z dnia 31 marca 2011r. sygn. akt III RC 434/10 oskarżony został zobowiązany do łożenia alimentów na rzecz córki Z. w kwocie 900 zł miesięcznie. Oskarżony dobrowolnie zobowiązał się do płacenia alimentów w takiej wysokości, jednakże z obowiązku tego się nie wywiązywał. Jak zauważył Sąd Rejonowy, w okresie przypisanym mu w akcie oskarżenia, D. W. pracował bez rejestracji i dochody, które miał osiągać wynikały tylko z jego deklaracji. Oskarżony co prawda dokonał kilku wpłat na rzecz córki, wręczał jej prezenty oraz kieszonkowe, jednakże kwoty te nie pokrywały miesięcznego zobowiązania alimentacyjnego. Co istotne, oskarżony jest osobą młodą zdrową i zdolną do pracy dlatego też argumentacja obrońcy w zakresie w jakim podnosi, że oskarżony wypełniał obowiązek alimentacyjny w stopniu w jakim miał możliwość finansową nie zasługiwała na uwzględnienie. Zachowanie oskarżonego świadczy o tym, iż tylko i wyłącznie z przyczyn od siebie zależnych nie wypełniał obowiązku alimentacyjnego. Podkreślić raz jeszcze trzeba, że oskarżony sam zobowiązał się do łożenia na rzecz córki alimentów w kwocie po 900 zł miesięcznie. Założyć więc można, że jego sytuacja materialna pozwalała mu na uiszczanie kwoty w takiej wysokości co miesiąc na rzecz córki. Jeżeli oskarżony znajdował się w trudnej sytuacji materialnej i nie był w stanie w pełni wywiązywać się tego obowiązku, mógł wystąpić do Sądu o obniżenie kwoty alimentów, czego nie uczynił. W konsekwencji D. W. swoim zachowaniem naraził Z. W. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych tak jak ustalił to Sąd Rejonowy. Pamiętać, bowiem należy, iż obowiązek alimentacyjny ma za zadanie zaspokajać potrzeby osoby, która sama nie może się utrzymać, w tym przypadku córki oskarżonego, która znajduje się pod opieką matki, a więc sytuacja życiowa pokrzywdzonej nie jest zależna od niej. W kontekście powyższego nietrafny jest zarzut obrońcy oskarżonego, iż Sąd I instancji błędnie dokonał ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, bowiem zachowanie oskarżonego wypełniło znamiona art. 209 § 1 k.k. Podnoszone przez obrońcę argumenty, odnoszące się do postawy oskarżonego – dokonywanie wpłat na rzecz córki, obdarowywanie jej drobnymi kwotami czy prezentami nie mogły wpłynąć na ocenę zachowania oskarżonego. Powyższe przesłanki zostały uwzględnione przez Sąd przy wymiarze kary.

Sąd Okręgowy podzielił natomiast zarzut obrońcy oskarżonego w zakresie w jakim wskazuje na fakt, iż czyn objęty aktem oskarżenia w niniejszej sprawie w części co do okresu uchylenia się oskarżonego od ciężącego na nim z mocy ustawy i orzeczenia sądu obowiązku płacenia alimentów na córkę Z. W., był już przedmiotem rozpoznania przez Sąd w innym postępowaniu. Jak wynika z akt sprawy wyrokiem z dnia 7 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt II K 1370/13 Sąd Rejonowy w Legionowie na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. umorzył postępowanie prowadzone wobec D. W., oskarżonego o to, że w okresie od 4 lipca 2013 roku do 6 grudnia 2013 roku w L. uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy i orzeczenia sądowego obowiązku opieki nad córką Z. W. poprzez nielożenie na jej utrzymanie, przez co naraził pokrzywdzoną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Wyrok ten został utrzymany w mocy przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w sprawie o sygn. akt VI Ka 1080/14.

Poza powyższymi uwagami - jak już wskazano na początku - ustalenia Sądu Rejonowego tak odnośnie faktów jak i zawinienia D. W. są prawidłowe. Jednakże skrócenie czasu popełnienia przez oskarżonego przypisanego mu czynu było

na tyle znaczące, że dostarczyło wystarczających podstaw dla rewidowania rozstrzygnięcia o karze wymierzonej za niego oskarżonemu. Tym samym, wskazane wyżej okoliczności w konsekwencji skutkowały tym, iż Sąd Okręgowy po zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z opisu czynu przypisanego oskarżonemu wyeliminował okres od 1 sierpnia 2013 roku do 31 grudnia 2013r. a orzeczoną w punkcie I karę pozbawienia wolności złagodził do wymiaru 4 (czterech) miesięcy a na podstawie art., 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie tej kary warunkowo zawiesił na okres 5 (pięciu) lat próby. Na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 k.k. Sąd zobowiązał oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łżenia na utrzymanie małoletniej córki Z. W.. Ponadto na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora oraz zwolnił z obowiązku uiszczenia opłaty za drugą instancję, kosztami sądowymi w postępowaniu odwoławczym obciążając Skarb Państwa.

Przy wymierzaniu oskarżonemu kary pozbawienia wolności, poza wskazanymi wyżej okolicznościami, Sąd wziął pod uwagę znajdujące się w aktach sprawy potwierdzenia wpłat (w kwocie 5000 zł i 1500 zł) na rzecz małoletniej córki na łączną kwotę 6500 zł, która w znacznej części pokrywa kwotę okresu niepłacenia przez oskarżonego alimentów (k. 227-228 t. II). Dlatego też Sąd Okręgowy zawiesił wykonanie orzeczonej kary 4 miesięcy pozbawienia wolności na okres 5 lat uznając, iż pomimo nieodbycia przez D. W. kary pozbawienia wolności będzie on przestrzegał porządku prawnego a w szczególności będzie wywiązywał się z nałożonego na niego obowiązku łżenia na utrzymanie małoletniej córki Z. W.. Dodatkowo Sąd oddał oskarżonego pod dozór kuratora. Celem dozoru będzie kontrolowanie wykonywania nałożonego na D. W. obowiązku. Wynik dozoru będzie ważnym źródłem informacji dla oceny przebiegu okresu próby. Oskarżony powinien pamiętać, że jeżeli będzie nadal uchylał się od wykonywania nałożonego na niego obowiązku, Sąd będzie mógł zarządzić wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w wyroku.

SSO Michał Chojnowski